

Ligging Gaiselle, gemeente Aa en Hunze, provincie Drenthe | Oppervlakte 10 ha | Aantal woningen 1 | Landschapsontwerp Copsijn tuin- en landschapsarchitecten, Utrecht, 2007 | Reynold's groen-ingenieursburo (achies boszaveng), 1998 | Ontwerp landhuis Architectenbureau A.J. Kloosterman, Harlewijk, 2001 | Uitvoering 2008 | Militair luitenant Agrimier die bij gebrek aan opvolging zijn agrarisch bedrijf in de Usselnierpolders heeft verkocht en is teruggekeerd naar zijn geboortestreek | Bronnen Notitie A.J. Kloosterman, september 2007

Context
Landgoed en omgeving liggen in het landschap van de jonge heideontginningen van na 1850, dat gekenmerkt wordt door een rationale strokenverkaveling. De omgeving bestaat uit open, grootschalige weilanden, die begrensd worden door uitgestrekte dennensbossen (Boswachterij Gieten). Het landgoed grenst aan de zuidzijde aan een camping.

Landschapsontwerp
Het landgoed heeft een strakke lijnvoering en is opgebouwd uit bos, twee lanen en grasland. In het bos zijn driehoekige graslandjes uitgespaard, die het uitzicht op het onliggende open landschap inkaderen. Een lange eikenlaan loopt door het bos, langs de weilanden en eindigt in een smal slingerend pad dat uiteindelijk weer uitkomt op de laan. Het landhuis ligt in de as van een van de twee lanen, aan de rand van het landgoed pal tegen de bosrand aan. Door deze excentrische plaatsing worden de privetoegang van het landhuis, de camping en de aangrenzende woning met bijgebouwen aan het zicht onttrokken.

Aan het landgoed zijn enkele bescheiden bouwkundige elementen toegevoegd, zoals een klein entrepaviljoen aan het begin en een bank aan het eind van de boslaan. Het landgoed is voor het publiek vanaf de bestaande landweg te bereiken.

Architectuur

De in een moderne bouwstijl vormgegeven landhuisvilla is binnen het ontwerp opgevat als een parklement. Het huis wordt visueel bepaald door een monumentale lange, hoge muur, opgebouwd uit baksteen. De muur wordt doorkruist door een grote serre met uitzicht op het landschap. Achter de muur en uit het zicht van bezoekers van het landgoed liggen de woonvertrekken. Deze zijde is in contrastrend stucwerk uitgevoerd. In het verlengde van het huis zijn een schuur en stallen gebouwd.

Cultuurhistorie

Het landgoed voegt zich in de kavelstructuur van het jonge ontginningslandschap; de twee lanen accentueren deze beleving. Aan de rand van Jahomi ligt een prehistorische grafheuvel (midden-Bronstijd), met eruiten een 'verbergingskuil' (schuilplek op de vroegere heide). De grafheuvel en de verbergingskuil spelen geen rol in het planconcept en liggen onopvallend in het bos.

Natuur

De natuuraanleg bestaat uit inheems loofbos, schraal grasland en enkele poelen. De borden zijn ingepiënt met struiken als habitat voor vogels. De uitgegraven poelen dienen voor een goede waterregulering, een optimale boomgroei en als natte natuur. Water wordt zo lang mogelijk vastgehouden. De nieuwe natuur is ecologisch een vernijkend tussenveld van de omliggende bossen en het grootschalige weidegebied.

Conclusie

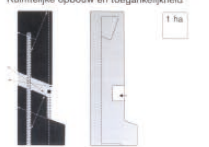
Jahomi is een voorbeeld van een geslaagd modern Nieuw Landgoed door de strategische plaatsing van de eigenlijke landhuisvilla op het terrein in combinatie met de oorspronkelijke architectuur van het huis. Landgoed en landhuis vormen hierdoor een

samenhangend geheel. Het landgoed is herkenbaar door de van de omgeving afwijkende inheemse beplanting en met name door de markante laan. Niet alle kansen zijn benut. De monumentale laan eindigt in het niets. Wellicht kan hier in de toekomst een verbinding naar Gieten en Gaiselle worden gemaakt. De ontwerpers hebben de grafheuvel niet aangegrepen om het plan een extra dimensie te geven. Helaas verzwakken de met schikdraad omheinde paardenweiden in hoge mate de ruimtelijke kwaliteit.

Locatie

Ruimtelijke opbouw en toegankelijkheid

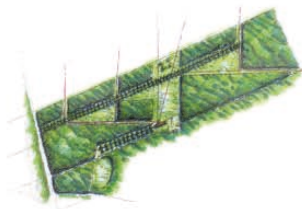

Nieuwe Landgoederen
State of the Art

Mathieu Derckx, Mannus Kooman, Vloek Schaffner

Landhuis met ino voor bezoekers | Inheemse lange eikenlaan | Lokale dennen grafheuvel | Visuele relatie landhuisvilla aan voorde | Historische entree

Landgoed Vredelijk

Ligging Loenen aan de Vecht, gemeente Loenen aan de Vecht, provincie Utrecht | Oppervlakte 36 ha (ca. 22 ha bestaand, ca. 13 ha nieuw) | Aantal woningen 1 | Landschapsonwerp Cuijper tuin- en landschapsgedrukt, Utrecht | Ontwerp landhuis MVRDV (Winy Maas), Rotterdam | Uitvoering 2003-2006 | Initiatief De huidige eigenaren hebben in 2001 een stuk bos met restanten van oude buitenplaatsen en aangrenzende weilanden gekocht, met als doel om door versat- woord hanteel een Nieuw Landgoed te maken | Bronnen Voorafgang ontwerp, Landschapsgedrukt, Cuijper tuin- en landschapsgedrukt, Utrecht, 2003 / Inrichtings- en beheersplan Landgoed Vredelijk, Groenland Beheer bv, augustus 2003 / Architectuur in Nederland, Jaarboek 2006/2007, NA Uitgevers, Rotterdam

Context

De landgoedlocatie ligt op de overgang van hoger gelegen oever van de Vecht naar de lager gelegen open veenplassen. In de acht- tiende eeuw zijn hier veel buitenplaatsen ge- sticht. Veel gebouwen zijn in de negentiende eeuw afgebroken. In het midden van de negentiende eeuw is buitenplaats Vegtlust gebouwd, direct aan de Vecht. De aan de overzijde van de weg gelegen bijbehorende formeel ingerichte tuinen zijn getransformeerd in de Engelse landschapstijl. Restanten van deze zogenaamde oertuin van Vegtlust zijn nog aanwezig: een historisch paden-, sloten- en grachtenpatroon met ellipsvormige en ronde vijvers. Ze maken nu onderdeel uit van Vredelijk.

Landschapsonwerp

Het nieuwe landhuis is het centrale element in dit Nieuw Landgoed en staat midden in een langgerekte open ruimte, die door een volwassen parkbos wordt ingekaderd. Het landhuis ligt op de overgang van het historis- che naar het nieuwe, als natuurgebied vormgegeven deel en verbindt de beide

delen. Vanuit het landhuis zijn zichtlijnen in diagonale richtingen gemaakt in het bestaan- de oude parkbos en het nieuwe bos. Het landhuis ligt zo verschoven ten opzichte van het historische Vegtlust, dat het uitzicht op de voormalige oertuinen hersteld wordt.

Architectuur

De vorm van de bouwmassa met zadeldak is geïnspireerd op die van historische buiten- plaatsen. De architectonische detaillering is echter volledig anders. De gevels en het dak bestaan uit een collage van vijf vlakken. De verschillende delen zijn op een ongebruik- lijke manier bekleed met baksteen, pleis- terwerk, natuur- en leisteen. De gevels zijn gevat in een 'houten net', refererend aan tu- en theehuizen die bekleed waren met een houten vlechtwerk. Symmetrie ontbreekt en het gebouw oogt bijzonder transparant door de vele rasters met glas. De woningplatte- grond biedt zichtlijnen in alle richtingen over het landgoed.

Cultuurhistorie

Het cultuurhistorisch herstel van de restan- ten van het historische sloten- en grachten- patroon, de ellipsvormige en ronde vijver, evenals de padenstructuur van de historische buitenplaats, moet nog uitgevoerd worden. Via een nog te realiseren nieuwe voetgangers- brug vanaf Oud Over zal het landgoed op bepaalde dagen in de maand opengesteld worden voor bezoekers.

Natuur

In het volledig dichtgroeide bos van firs- spar, populier en es wordt structureel onder- houd uitgevoerd. Waardevolle bomen blijven gehandhaafd. In het oostelijk deel van het Nieuw Landgoed is het veen afgegraven tot een circa 13 ha groot eilandengebied met veel water, moeras- en boszones. De nieuwe natuur sluit aan bij de natuurgebieden van

de waterschiedmaatschappij (Waternet). Op de overgang van het vochtige bos naar het water komt een vogelkijktu.

Conclusie

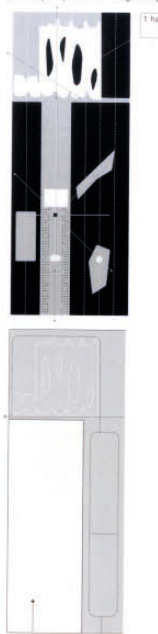
Vredelijk is een integraal ontworpen modern Nieuw Landgoed op een locatie met veel historis- che referenties. Er is een nieuwe ruim- telijke structuur toegevoegd met zorgvuldig uitgevoerde diagonale zichtlijnen. Hierdoor worden de langgerekte kavels ruimtelijk met elkaar verbonden.

Het landhuisontwerp is dat van een eigen- tijds informeel herenhuis: een klassiek con- cept in een eigentijdse jas op een monum- tale plek in het landgoed. Als het landgoed wordt opengesteld, zijn de geresiteerde relictten van de historische buitenplaats en de nieuwe veenplassen een aanwinst voor de Vechtzone in Loenen.

Locatie

Ruimtelijke opbouw en toegankelijkheid

Informeel herenhuisontwerp | Het landhuis als informeel herenhuis

Inclusieve diagonale zichtlijnen naar het landhuis | In het oostelijk deel van het landgoed is het veen afgegraven tot een circa 13 ha groot eilandengebied met veel water, moeras- en boszones. De nieuwe natuur sluit aan bij de natuurgebieden van

